

Biuletyn

Koła Miłośników
Dziejów Grudziądza

Rok V:2007

Numer 23(136)

Data odczytu: 27.6.2007

Data wydania: 27.6.2007

mgr Stanisław Poręba

Zygmunt Roniarski (1916-1989), autor pamiętnika „Bez wiz i dewiz” z 1983 r.

□□□

RONIARSKI (Warczygłowa) Zygmunt Kazimierz

Zmiana nazwiska w 1956 r.

Urodzony 19 IV 1916, Ickern (Niemcy, Westfalia). Zmarł 5 IV 1989, Grudziądz. Pochowany na Cmentarzu Katolickim przy ul. Cmentarnej 1.

Wykształcenie:

1. Państwowe Gimnazjum w Chojnicach (1 IX 1927 – 15 IV 1936). Matura.
2. Szkoła Handlu Zagranicznego i Administracji Portowej w Londynie, (4 semestry w języku angielskim i polskim, 1944 – 1945).
3. Uniwersytet Łódzki - Wydział Prawa (1 rok).

Biegła znajomość języka francuskiego i angielskiego.

Służba wojskowa:

1. Szkoła Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu (CW K, st. ułan, 1936-1937).
2. 26 VIII 1939 – 8 IX 1939, służba w 15 Pułku Ułanów Poznańskich w Poznaniu i udział w kampanii wrześniowej, ranny nad Bzurą (pobyt w szpitalu wojennym).
3. Ucieczka z obozu jenieckiego w Niemczech przez Belgię, Francję do Hiszpanii (do 6.9.1943 r.).
4. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie (4 X 1943 – 9 V 1945).

Powrót do kraju w 1946 r.

Przebieg pracy zawodowej:

1. X 1937 – VIII 1939, PKP Chojnice
2. IX 1946 – II 1951, „DALMOR” Gdynia.
3. III 1951 – III 1954, Zakłady Rybne Chojnice.
4. IV 1954 – II 1958, Gazownia Miejska Grudziądz.
5. III 1958 – IX 1962, Grudziądzkie Zakłady Materiałów Izolacyjnych Grudziądz
6. X 1962 – VII 1964, Fabryka Maszyn Rolniczych UNIA Grudziądz.
7. VIII 1964 – IV 1966, PPK „RUCH” Grudziądz.
8. V 1966 – 1981, Pomorska Odlewnia i Emaliernia Grudziądz.

Pochodzenie robotnicze (ojciec był górnikiem w Westfalii, wrócił do Chojnic w 1920 r.).

R. był żonaty;- dwoje dzieci.

Dana spisane z akt osobowych w P O i E w Grudziądzu przez E. Brzostowskiego (25 IV 1989).

□□□

Zygmunt Roniarski: Bez wiz i dewiz. Wydawnictwo „Pojezierze”, Olsztyn 1983, nakład 4 000 egz., str. 250, cena 80 zł.

Czytelnicy interesujący się literaturą wspomnieniową, szczególnie tą powstałą pod wpływem przeżyć wyniesionych z pobytu w jenieckich obozach, zapoznać się mogą z wydaną niedawno przez „Pojezierze” pracą Zygmunta Roniarskiego „Bez wiz i dewiz”. Jest to jeszcze jeden wojenny życiorys, podobny do losu setek polskich żołnierzy, wywiezionych po klęsce wrześniowej do licznych oflagów i stalagów.

Ich przeżycia dostarczyły już nieraz bogatego materiału poznawczego historykom i badaczom naszych dziejów najnowszych.

Zygmunt Roniarski jako podchorąży 15 pułku ułanów walczył w kampanii wrześniowej. Ranny dostał się do szpitala jenieckiego, skąd rozpoczyna się jego długa wędrówka po licznych stalagach, zakończona po pierwszej nieudanej próbie szczęśliwą ucieczką. Nie od razu udaje mu się jednak przedostać do Anglii. Zatrzymany w Hiszpanii, przechodzi przez więzienie w Jacie, Saragossie i cieszący się złą sławą obóz koncentracyjny w Miranda de Elbro. Dopiero stamtąd wydostaje się na wolność, by przez Portugalię i Gibraltarię, wraz z grupą innych Polaków, trafić do Kinghorn, gdzie w mieściła się Komenda Uzupełnień. Książka Roniarskiego powstała w oparciu o notatki prowadzone przez niego w jenieckim kalendarzyku, poczynając od 1940 r. Autor starał się oddać atmosferę tamtych lat, rekonstruując wiernie wydarzenia, których był świadkiem, bądź sam w nich bezpośrednio uczestniczył. Sporo w tej opowieści humoru, mimo całej uciążliwości i trudu obozowego życia oraz opisu scen trzymających w napięciu. Nie brakuje też jednak goryczy i rozczarowania spowodowanego zawodem doznanym przy spotkaniu z działającymi na emigracji Polakami.

MEZ.

T W Ó R C Z O Ś Ć :

x Zygmunt Roniarski, Bez wiz i dewiz, (Wspomnienia), Olsztyn 1983, Wyd. „Pojezierze”, s. 249, nlb. 3, ilustr.

LITERATURA.

- H. Porożyński, Z dziejów Liceum Ogólnokształcącego im. Filomatów Chojnickich (1623-1976), Słupsk 1987, cz. II, s. 265.
- Z dziejów Gimnazjum Chojnickiego 1920-1939, Chojnice 1985, s. 43, poz. 16(1936)
- MEZ, Historia..., „Warmia i Mazury”, 1983, nr 5, s. 32.
- E. Brzostowski, Roniarski (Warczygłowa) Zygmunt Kazimierz (Relacja z 25 IV 1989 r.).
- IKP - Magazyn” (wyd. 1), 1989, nr 83, s. [11], (nekrolog).
- S. Radomycki, Zarys historii Szkoły Podchorążych „Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu 1926-1939, Pruszków 1993, s. 76, poz. 118.

□ □ □

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisz, KMDG. Logo KMDG wykonał Grzegorz Rygielski.